CU OCHII PE PARLAMENT

– A N A L I Z Ă –

activitatea Parlamentului în a treia sesiune a legislaturii 2020-2024

31 august 2022

Coordonator:

Ana Dragomir

Au contribuit:

Elena Calistru
Ioana Diaconescu
Ana Mocanu
Karina Caramihai
Vlad Iordache Grigore
Alexandra Luca
Ion Mateș
Andra Mureșan
Cosmin Pojoranu
Raisa Miruna Vatamanu

CUPRINS

Introducere

Activitatea Parlamentului în prima jumătate a anului 2022

- Cronologia principalelor evenimente
- Inițiative legislative
- Domeniile proiectelor de lege

Cum s-au sincronizat Guvernul și Parlamentul?

- Pentru proiectele deja aflate în Parlament
- Proiecte prioritare pe care Guvernul urma să le trimită Parlamentului
- Teme ratate în prima sesiune parlamentară din 2022
- Probleme și recomandări

Introducere

Parlamentul intră într-o nouă sesiune parlamentară

Începând cu prima sesiune parlamentară de anul trecut, am lansat această evaluare a activității legislative pe care am denumit-o, simplu, „**Cu ochii pe Parlament**”. În cadrul acestui proiect am lansat până acum două alte analize, pentru sesiunea februarie-iunie 2021, respectiv pentru sesiunea septembrie-decembrie 2021, și desigur, cea pe care o citești acum pentru prima sesiune din anul 2022 - februarie-iunie.

În analizele precendente am descris pe larg cum funcționează în teorie Parlamentul, cum este structurat, ce fac comisiile, care este procesul legislativ al unei inițiative și cum sunt plătiți parlamentarii. De asemenea, la începutul anului, am structurat toate datele teoretice într-un document pe care vă invităm să îl parcurgeți aici pentru a înțelege mai bine analiza următoare, dar și activitatea unicei autorități legiuitoare a țării.

Funky Citizens a colectat și analizat datele privind activitatea parlamentarilor de până acum și vă prezintă ce au reușit să facă cei 466 de parlamentari, cum s-au schimbat polii de putere și funcțiile din Camera Deputaților și Senat odată cu o nouă majoritate politică și cum au reușit aleșii să legifereze extrem de repede pe unele subiecte și să rateze în continuare unele promisiuni deja vechi.

Sesiunea parlamentară a stat sub semnul izbucnirii agresiunii Federației Ruse în Ucraina, ceea ce a dus la un aflux mai mare de ordonanțe de urgență (cu 25% mai multe decât în perioada similară din 2021). De asemenea, sesiunea parlamentară a fost una în care coaliția de guvernare a fost una confortabilă, făcând, teoretic, mult mai ușor procesul legislativ pentru prioritățile guvernamentale.

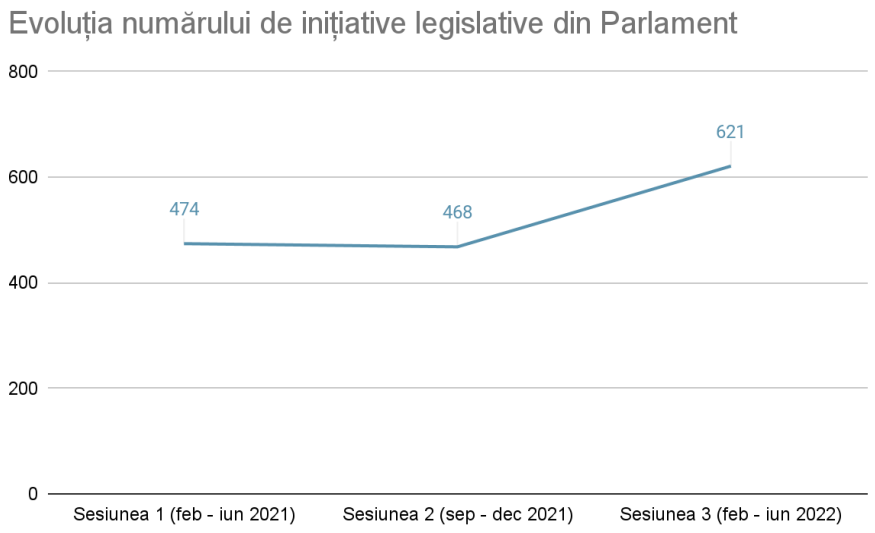

Activitatea Parlamentului în prima jumătate din 2022

Cronologia principalelor evenimente

Metodologie:
Evenimentele listate succint mai jos au fost culese prin conspectarea presei online, prin:

- interogarea motorului de căutare Google, folosind termeni cheie precum „senatorii / deputații au adoptat", în întervalul de timp al sesiunii #3 (februarie-iulie), plus perioadele de vacanță
- consultarea arhivelor diverselor publicații online (news.ro, agerpres.ro), inclusiv a tag-urilor de tip „parlament", „senat", „camera deputaților", etc. ale publicațiilor online.

Practic, ne-am bazat și pe filtrul jurnaliștilor de a selecta și publica știri: raționamentul a fost că un eveniment poate fi considerat notabil dacă presa a scris despre el. Cu siguranță că lista de mai jos nu este una exhaustivă, ci una orientativă (și subiectivă, trecută prin filtrul jurnaliștilor, apoi al autorilor analizei). Desigur că pot exista și alte evenimente care nu sunt incluse, dar cu siguranță pot fi considerate de unii sau alții drept „principale".

Ce s-a întâmplat la finalul primei sesiuni din 2022?

- Președintele Ucrainei vorbește în Parlamentul României, prin intervenție video
- Curtea Constituțională a fost sesizată de USR în contextul proiectului de lege care prevede desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție. Proiectul de lege a fost adoptat de Senat în calitate de for decizional.
- În calitate de primă cameră sesizată, Parlamentul mărește pedepsele pentru abuzurile sexuale asupra minorilor (până la 15 ani de închisoare). De asemenea, vârsta consimțământului sexual se ridică la 15 ani.
- Un oficial DIICOT, audiat la Comisia pentru drepturile omului în contextul scandulului cu droguri de la Festivalul Saga din București
- Se modifică Regulamentul Senatului, înăsprindu-se pedepsele pentru tulburarea liniștii parlamentare, după scandalul în care ministrul Energiei, Virgil Popescu, a fost agresat de parlamentari AUR.
- Avocatul Poporului, Renate Weber susține schimbarea legislației pentru recunoașterea violului în cazul unui act sexual cu un minor.
- Senatul a adoptat proiectul inițiat de UDMR privind protejarea copilului împotriva conținutului privind devierea de la sexul stabilit la naștere sau popularizarea schimbării de sex sau a homosexualității

Evenimente notabile defalcate pe luni

FEBRUARIE	
1 februarie	Noul Birou permanent a fost ales de Senat
1 februarie	USR a depus o moțiune simplă împoriva ministrului Energiei, Virgil Popescu
1 februarie	Noua conducere a Camerei Deputaților a primit voturile în plen
1 februarie	Tiberiu Horațiu Gorun este ales în funcția de secretar general al Senatului
2 februarie	Deputatul USR Cătălin Drulă este noul președinte al Comisiei pentru transporturi și infrastructură din Camera Deputaților
2 februarie	Senatul a adoptat un proiect prin care terenurile agricole, slab fertile, de maximum 50 de hectare pot beneficia de investiții specifice producerii de energie electrică din surse regenerabile.
2 februarie	Reevaluarea persoanelor cu handicap grav se poate face periodic, la domiciliu, în baza unei programări
2 februarie	Senatul a adoptat un proiect prin care asigurații care au în grijă un pacient bolnav de cancer cu vârsta peste 18 ani primesc concediu și indemnizație
9 februarie	Prin modificarea regulamentului Camerei Deputației, este propusă interzicerea transmiterii în direct sau înregistrarea şedinței Camerei Deputaților, a Biroului permanent, a Comitetului liderilor
9 februarie	Copiii cu dizabilități cu vârsta sub 18 ani vor primi alocații de stat în valoare de 600 de lei.
9 februarie	USR sesizează Curtea Constituțională cu privire la modificările aduse la regulamentul Camerei Deputaților.
14 februarie	Posturile din sistemul medical ocupate în timpul stării de alertă cu perioadă determinată vor putea fi ocupate cu perioadă nedeterminată în baza unui examen
15 februarie	Accesul animalelor de companie pe plaja Mării Negre este restricționat în sezonul festival. Proiectul de lege adoptat vine cu mai multe măsuri luate pentru protejarea mediului cu privire la prezența animalelor de companie pe plajă
21 februarie	Deputații și senatori pot dona sânge în cadrul unei acțiuni desfășurate în Parlament

21 februarie	Comisia de anchetă pentru investigarea cazurilor de abuz împotriva minorilor din centrele de plasament este înființată
22 februarie	Directorul SRI este invitat la ședința comună a celor două camere pentru discutarea situației de securitate din zona Mării Negre
22 februarie	Cresc amenzile agenților economici care vând tutun persoanelor cu vârsta sub 18 ani
22 februarie	Dumitru Coană este înlocuit la Comisia pentru apărare și transferat la Comisia pentru egalitate de șanse, în urma cererii grupului parlamentar PSD
22 februarie	George Simion solicită Comisiei parlamentare comune informații despre activitatea lui Florian Coldea în calitate de ofițer SRI
23 februarie	Proiectul pentru desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție este dezbătut în Comisia Juridică a Senatului.
28 februarie	Deputatul AUR Titi Stoica solicită sancționarea ministrului Energiei, Virgil Popescu, după folosirea apelativului "rus" față de George Simion. Virgil Popescu a depus plângere penală împotriva lui George Simion
28 februarie	Parlamentul adoptă o declarație impotriva agresiunii Rusiei în contextul conflictului cu Ucraina
28 februarie	USR depune un pachet de trei inițiative legislative pentru gestionarea crizei din Ucraina: debirocratizarea procedurilor de angajare a ucrainenilor, gestionarea voluntarilor și integrarea refugiaților în spațiul economic românesc

MARTIE	
2 martie	Părinții ai căror copii sunt în carantină sau în izolare primesc concediu medical
2 martie	Furnizorii de servicii de găzduire electronică cu resurse IP sunt obligați să susțină organele statului privind securitatea națională prin acordarea conținutului criptat din rețelele proprii.
2 martie	Curtea Constituțională a fost sesizată de USR în contextul proiectului de lege care prevede desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție. Proiectul de lege a fost adoptat de Senat în calitate de for decizional.
4 martie	Senatul a aprobat un proiect de lege prin care mașinile cu volan pe dreapta nu vor mai

	putea circula pe drumurile publice
7 martie	13 deputați PSD își retrag semnătura de pe proiectul de lege privind "Legea Suveranității", Proiectul a fost inițiat de deputați și senatori AUR, alături de parlamentari neafiliați și prevedea introducerea unor termeni precum "liberate individuală, dreptul la apărare și la viața intimă", precum și acordul scris al pacientului pentru administrarea medicamentației, pornind drept o reacție la măsurile luate pentru prevenirea răspândirii pandemiei.
7 martie	Senatul a aprobat acordarea unui număr de cinci zile libere senatorilor care fac volunatariat în sprijinul refugiaților
7 martie	Victimile violenței domestice vor beneficia de locuințe sociale și de necesitate potrivit unui proiect adoptat de Senat
8 martie	Camera deputaților a adoptat un proiect de lege care înregistrează monumentele de for public într-un sistem de codare și pe un site accesibil cetățenilor
10 martie	O delegație din partea AUR se întâlnește cu oficialii din Polonia pentru a discuta despre relația dintre cele două state, justiție și drepturile cetățenești
14 martie	Accesul jurnaliștilor și a cetățenilor în sala de plen este permis după ridicarea restricțiilor impuse de pandemie
21 martie	Comisia juridică îl sancționează pe parlamentarul AUR TIti Stoica după ce i s-a adresat lui Ovidiu Ganț, reprezentant al Forumului Democrat al Germanilor din Banat, cu apelativul "nazist"
22 martie	O delegație a Senatului, alături de Florin Cîțu va efectua o vizită de lucru în SUA, unde sunt programate întâlniri cu decidenți, comunitatea românească și reprezentanți din mediul afacerilor
22 martie	Comisia de Muncă susține participarea elevilor la orele de educație sanitară, în prezența unui acord scris din partea părinților. Astfel, cererea președintelui de reexaminare este respinsă și se revine la textul inițial.
27 martie	Deputatul USR Iulian Bulai îi solicită ministrului Culturii demisia directorului TNB, motivând că acesta este implicat în propaganda rusă
28 martie	Deputatul USR Iulian Bulai solicită Comisiei juridice sancționarea lui George Simion, afirmând că a fost agresat fizic
28 martie	Deputatul Nicolae Roman demisionează din AUR, continuându-și activitatea în calitate de neafiliat

29 martie	Deputatul Dănut Aelenei demisionează din AUR din motive de amenințare, solicitând protecție pentru familia sa
29 martie	11 aprilie a fost declarată Ziua educației financiare
29 martie	Proiectul de lege care prevede primirea tichetelor de către prestatorii de activități casnice a fost aprobat
29 martie	Avocatul Poporului, Renate Weber susține schimbarea legislației pentru recunoașterea violului în cazul unui act sexual cu un minor.
29 martie	Camera deputaților și-a schimbat regulamentul propriu pentru a-și desfășura activitatea în format fizic, mixt sau online, îndiferent de existența unei situații excepționale

APRILIE	
4 aprilie	Președintele Ucrainei vorbește în Parlamentul României, prin intervenție video.
4 aprilie	Dumitru Coarnă, exclus din grupul parlamentar PSD, în contextul prezenței acestuia la Ambasada Rusiei, alături de Diana Șoșoacă, Mihai Lasca și Francisc Tobă, unde parlamentarii au pledat pentru neutralitatea României în prezența ambasadorului rus Valery Kuzmin
5 aprilie	România acordă ajutor financiar nerambursabil de 100 milioane de euro Republicii Moldova
5 aprilie	Operatorii economici furnizori de servicii de utilitate publică şi instituțiile şi autoritățile publice vor fi obligate să accepte şi plata cu carduri efectuată online a impozitelor, taxelor, contribuțiilor, amenzilor.
6 aprilie	După ce CCR a admis sesizarea Guvernului privind proiectul care permite folosirea gratuită a terenurilor de sport din curtea școlii și în afara orelor de program, USR anunță că va redepune proiectul.
12 aprilie	După ce fusese în Parlament și în 6 aprilie, Jurnalist Emilia Șercan le spune deputaților, în Comisia de Drepturile Omului, că au eșuat în reformarea instituțiilor statului. Șeful Poliției Române și al DGIA au lipsti de la ședință, deși fuseseră și ei invitați de Comisie.
12 aprilie	Avize în Comisiile reunite pentru numirea de noi ambasadori în Ucraina, Moldova, Etiopia și Singapore.

13 aprilie	Pică moțiunea simplă inițiată de USR împotriva Ministrului Mediului, Tanczos Barna
13 aprilie	S-au mărit pedepsele pentru cruzime față de animale.
13 aprilie	Salariul de bază minim brut în domeniul agricol va fi de minimum 3.000 lei lunar.
14 aprilie	Cîțu anunță că proiectul legii offshore va trece prin Parlament în procedură de urgență.Legea va fi adoptată peste o lună.
14 aprilie	România susține aderarea Moldovei la UE
18 aprilie	Parlamentarii liberali propun modificarea Legii Minelor, astfel: în cazuri de urgență ca viituri sau precipitații, primăriile să poată să exploateze fără permis, în limita a 2.000 metri cubi pe an, agregate minerale.
19 aprilie	Ministrul Antreprenoriatului și Turismului este invitat de deputatul Claudiu Năsui la Comisia omonimă din Cameră, în contextul scandalului standului României de la târgul de la New York.
20 aprilie	Angajații și foștii angajați vor avea acces la Revisal, Registrul General de Evidență a salariaților
20 aprilie	Se reduce impozitul pe câștigurile la bursă
20 aprilie	România va implementa factura electronică, a decis Camera Deputaților, care a transpus astfel o Directivă Europeană.
27 aprilie	CCR se va înnoi cu 3 judecători, pentru că le expiră mandatul lui Daniel Morar, Mona Pivniceru și Valer Dorneanu. Au loc audieri în Parlament
28 aprilie	Senatul a adoptat proiectul inițiat de UDMR privind protejarea copilului împotriva conținutului privind devierea de la sexul stabilit la naștere sau popularizarea schimbării de sex sau a homosexualității

MAI	
2 mai	Se modifică Regulamentul Senatului, înăsprindu-se pedepsele pentru tulburarea liniștii parlamentare, după scandalul în care ministrul Energiei, Virgil Popescu, a fost agresat de parlamentari AUR.
2 mai	Deputatul de Iași Alexandru Kocsis (ales pe listele PNL; neafilitat din noiembrie 2021), spune că dreptul de vot de la 16 ani se poate stabili în Parlament, fără a modifica Constituția
3 mai	Senatul o numește pe Iulia Scântei judecător la CCR (propunerea PNL), în locul Monei Pivniceru, căreia îi expira mandatul. Camera Deputaților îl numește pe Bogdan Licu (propunerea PSD) ca înlocuitor pentru Valer Dorneanu. USR anunță că va ataca la CCR hotărârea privitoare la numirea lui Licu, pe motiv că (printre altele) acesta ar fi plagiat dintr-o lucrare a contracandidatului său, Cristian Danileț (propunerea USR)
3 mai	Parlamentul desființează grupurile de prietenie cu Rusia și Belarus
4 mai	Deputatul de Alba Daniel Rusu demisionează din grupul AUR, din pricina neconcordanțelor ideologice și administrative.
4 mai	Românii din afara granițelor care studiază în facultățile de stat din țară pot primi burse în aceleaşi condiții precum cele acordate studenților cu cetățenia română şi domiciliul în România.
5 mai	CCR decide că legea prin care au fost eliminate pensiile speciale ale parlamentarilor este neconstituțională. Motivarea va fi publicată pe 10 iunie.
9 mai	CCR constată că a fost respectată procedura în cazul numirii lui Bogdan Licu ca judecător al CCR.
9 mai	Grupul AUR cere invalidarea mandatului de deputat al lui Francisc Tobă (acuzat de represiune la Revoluția din 1989), ales în decembrie 202 pe listele partidului, întrucât acesta nu ar fi membru de partid nici astăzi
23 mai	Senatul a votat pentru proiectul inițiat de Alina Gorghiu ce prevedere reprezentarea echilibrată a femeilor şi bărbaților în cele două Camere ale Parlamentului (cota minimă fiind de 33% din totalul candidaturilor)
24 mai	George Simion și alți parlamentari AUR s-au strâns în fața biroului lui Marcel Ciolacu și au cerut scoaterea UDMR de la guvernare.
24 mai	Comisia Juridică a Camerei Deputaților a votat raport de adoptare pentru legea ce prevedere că cei condamnați penal definitiv nu pot candida la alegerile parlamentare.

	Urmează vot în plenul Camerei.
25 mai	Deputații au respins cererea de reexaminare depusă de Președinte la proiectul de modificare a legii vânătorii. Noua lege prevede că numărul maxim de exemplare de păsări care pot fi vânate într-o zi de către un vânător, din speciile admise la vânătoare, va fi stabilit prin lege, fără alte avize, acorduri sau autorizări suplimentare şi nu de către administratorul faunei cinegetice, cum este în prezent.
25 mai	Deputați de la PNL și UDMR cer măsuri disciplinare pentru George Simion, care ar fi încălcat Regulamentul Camerei de mai multe ori.
25 mai	După vizita sa de la Helsinki în calitate de Președinte al Senatului, Florin Cîțu declară că România susține aderarea Finlandei și Suediei la NATO
25 mai	Nerespectarea de către magistrați a deciziilor CCR sau ÎCCJ constituie în continuarea abatere disciplinară, conform deciziei deputaților. Senatul e cameră decizională.
26 mai	Intră în Senat un proiect inițiat de Diana Buzoianu (Camera Deputaților va fi decizională) conform căruia firmele din domeniul agroalimentar vor fi obligate să ia măsuri de prevenire a risipei alimentare.
30 mai	Diana Șoșoacă anunță că e membră a Partidului S.O.S. România.
31 mai	Deputații adoptă modificări la legea câinilor fără stăpân, dar Președintele o contestă la CCR.

IUNIE	
1 iunie	Sute de copii în vizită la Senat, mii la Camera Deputaților.
6 iunie	Vizită a unei delegații parlamentare condusă de Marcel Ciolacu în Republica Moldova, la invitația Președintelui Parlamentului Republicii Moldova
6 iunie	Proiect PNL - directorii de școli, obligați să cunoască limba română
7 iunie	Vânzarea sau cumpărarea unui copil, prin ocolirea procedurii de adopție, se pedepseşte cu închisoare de la doi la șapte ani
7 iunie	Deputații Oana Ozmen şi Andrei Lupu au fost excluşi din grupul parlamentar al USR de la Camera Deputaților. Ozmen anunțase că se va alătura grupului PNL
8 iunie	Dan Turturică, președintele TVR, afirmă într-o ședință a Comisiei de Cultură din Camera

	Deputaților că „vom da în judecată doar dacă suntem siguri că avem o șansă să câștigăm”, referindu-se la scandalul Eurovision
8 iunie	Se modifică Legea Contabilității: documentele financiar-contabile nu vor mai trebuie arhivate pentru 50 de ani, ci doar pentru 5, începând din 2023.
9 iunie	Se înființează Agenția pentru Operațiuni Compensatorii, anunță Președinta Comisiei de Apărare din Senat
9 iunie	Propunere a USR ca procentul de 3,5% să poată fi redirecționat de către contribuabili și către bibliotecile publice.
10 iunie	Un oficial DIICOT, audiat la Comisia pentru drepturile omului în contextul scandulului cu droguri de la Festivalul Saga din București
10 iunie	ONG-urile reacționează la o săptămână după apariția în presă, pe surse, a unui pachet de legi care sporea puterilor serviciilor de informații.
14 iunie	USR anunță depunerea unei moțiuni simple împotriva ministrului Educației, Sorin Cîmpeanu
14 iunie	Liviu Brătescu devine senator, după ce mandatul Laurei Iuliana Scântei a încetat, ca urmare a demisiei acesteia pentru a ocupa un loc de judecător la CCR
14 iunie	Trei deputați AUR (Dănuț Aelenei, Daniel-Gheorghe Rusu şi Nicolae Roman) demisionează din partid pentru a se muta în partidul lui Ludovic Orban, Forța Dreptei
15 iunie	Ludovic Orban solicită dezbaterea de urgență proiectului de lege privind eliminarea pensiilor speciale ale parlamentarilor, proiect depus de partidul său după ce CCR a decis că Legea 7/2021 este neconstituțională.
18 iunie	Parlamentarii români şi moldoveni au făcut o horă pe muzică lui Nicolae Botgros şi Gheorghe Zamfir, la finalul unei ședințe comune de la Chişinău
20 iunie	Cristina Rizea anunță că se retrage din grupul USR pentru a se duce în noul partid REPER
21 iunie	Educație pentru sănătate, cu acordul părinților, în clasa a VIII-a
21 iunie	Deputații adoptă o lege care dublează pragurile pentru achizițiile directe
21 iunie	Deputații au respins un proiect de lege privind alegerea primarilor în două tururi de scrutin, proiect vechi de 7 ani.

22 iunie	Scandal în Parlament la numirea lui Iulian Iancu în conducerea ANRE. Fostul deputat PSD, acuzat că este „omul Gazprom”. Cu două zile înainte, Senatul decisese că audierea candidaților pentru ANRE este obligatorie.
22 iunie	Camera Deputaților a admis, în parte, cererea de reexaminare a Președintelui pe modificări ale proiectului care permite intervenția asupra urșilor pentru prevenirea și combaterea atacurilor acestora: parlamentarii au păstrat prevederea conform căreia intervenția se poate face și în extravilan, dar au eliminat-o pe cea potrivit căreia „prin excepție, se regăseşte în situația stării de necesitate persoana care, aflându-se în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în timpul unei acțiuni legale de vânătoare, recoltează prin împuşcare ori îndepărtează prin alte mijloace un exemplar de urs brun care pune în pericol viața, integritatea sau bunurile sale ori ale unei alte persoane”.
23 iunie	USR a depus un proiect de lege care elimină obligativitatea partidelor de a participa la două tururi de alegeri consecutive, sub sancțiunea dizolvării
27 iunie	Se lansează partidul REPER. Cinci deputați USR demisionează din partid (Oana Cambera, Paul Cristian Ichim, Daniel Toda, Tudor Benga și Simina Tulbure). Dintre ei, Tudor Benga e singurul care a spus că deocamdată nu se va alătura formațiunii lui Dacian Cioloș, REPER.
28 iunie	Parlamentul adoptă o Declarație cu ocazia aniversării a 25 de ani de la lansarea Parteneriatului Strategic între România şi Statele Unite ale Americii, în care se angajează să sprijine măsurile de asigurare a securității „în mod unitar şi coerent” pe Flancul Estic al NATO şi în spațiul euroatlantic şi susține extinderea colaborării în domenii ca apărare, energie, comunicații, noi tehnologii, combatere a amenințărilor hibride.
28 iunie	Fostul ministru al Agriculturii Adrian Chesnoiu le cere deputaților să voteze pentru ridicarea imunității sale parlamentare, ceea ce se și întâmplă.
28 iunie	George Simion anunță că AUR a strâns 2 milioane de semnături pentru demiterea lui Klaus Iohannis
29 iunie	Alina Gorghiu devine Președinte interimar la Senat, după ce instituția a luat act de demisia lui Florin Cîțu.
29 iunie	În calitate de primă cameră sesizată, Parlamentul mărește pedepsele pentru abuzurile sexuale asupra minorilor (până la 15 ani de închisoare). De asemenea, vârsta consimțământului sexual se ridică la 15 ani.

Inițiative legislative

Pentru a vedea care este încărcătura Parlamentului, ne-am uitat la proiectele legislative inițiate sau aflate în lucru în cele două Camere în perioada **1 februarie - 30 iunie 2022**. Dacă o inițiativă legislativă a fost preluată din sesiunea precedentă din 2021, aceasta este luată în calcul, însă evidențiem separat și ceea ce este inițiativă nouă pentru sesiunea 3 din 2022. Pentru o imagine completă, trebuie însă să dăm un exemplu. Doar la Camera Deputaților există peste 1000 de inițiative legislative trimise pentru raport la comisiile permanente. Acest stoc este rostogolit de la an la an, pentru multe dintre acestea fiind necesar un proces de „curățenie legislativă", fie prin respingerea definitivă, fie prin adoptare. De aceea, pentru a avea o imagine comparativă, noi nu ne uităm la tot stocul legislativ, ci la ce apare ca inițiativă a Parlamentarilor din această legislatură, deși, evident, și stocul le ocupă timp și resurse.

Sesiunea aceasta s-au înregistrat un număr record de 621 de proiecte legislative inițiate în legislatura curentă, prezente în cele două camere. Spre deosebire de sesiunea trecută, curățenia legislativă nu a mai fost o prioritate pentru parlamentari, dovadă cele 621 de proiecte ce se află în procesul legislativ și cele numai 135 de inițiative respinse și retrase. Printre motivele pentru care multe proiecte legislative au rămas în proces se numără și contextul internațional sub semnul căruia a început a 3-a sesiune parlamentară, și anume agresiunea Federației Ruse în Ucraina.

Pentru această ediție a analizei am ales să ne orientăm mai mult către conținut și mai degrabă către calitate, nu către cantitate. Așa că, în plus față de analizele trecute, ne-am uitat mai în detaliu la fiecare proiect și am creat o nouă rubrică explicativă prin care rezumăm ce scrie mai exact în propunerile legislative.

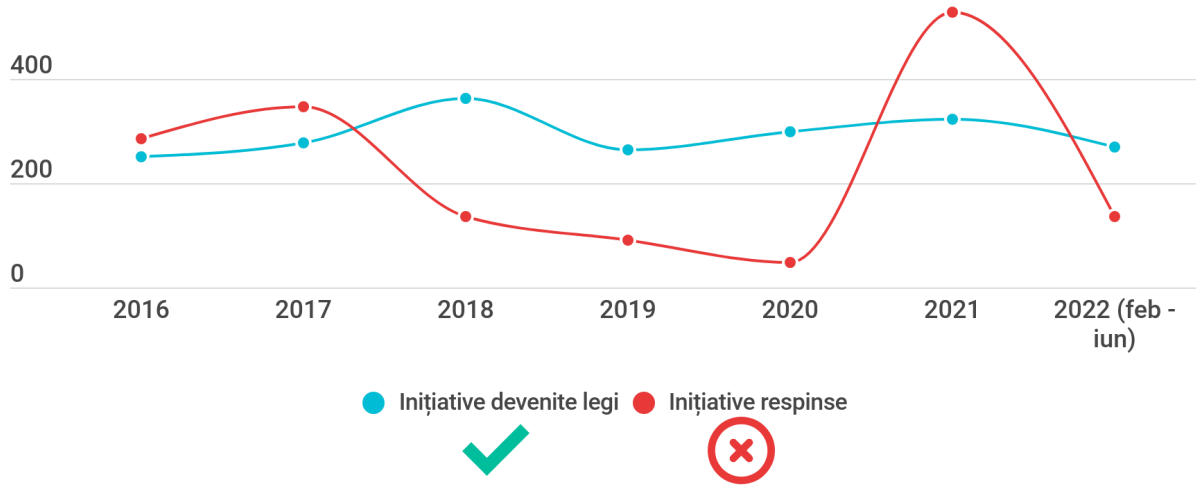

Anul	Legi promulgate	Inițiative respinse
2022 (feb-iun)	269	135
2021	323	529
2020	298	48
2019	263	91
2018	363	136
2017	278	348
2016	252	287

Numărul total de proiecte de lege inițiate sau aflate în lucru în sesiunea a doua din 2021 este considerabil mai mare – de la 468 la 621 de inițiative în total dintre care 213 necesită dezbaterea în procedură de urgență (față de 165 din sesiunea precedentă). În ceea ce privește proiectele prin care se aprobă Ordonanțe de Urgență, și ele sunt în creștere, 153 față de 108 din sesiunea precedentă.

Creșterea poate fi explicată prin prisma contextului internațional incert și nesigur creat de războiul de la granițele noastre, dar și de faptul că în sesiunea precedentă pentru o perioadă destul de lungă România a avut un Guvern interimar ce nu putea emite ordonanțe.

Tot pe un trend ascendent se află și momentele în care puterea și opoziția au lucrat împreună în elaborarea proiectelor legislative. În prima sesiune a legislaturii s-au numărat 38 de astfel de inițiative, în a doua sesiune, 70 iar în cea precedentă au ajuns să colaboreze la 116 inițiative. Creșterea gradului de colaborare se vede, totuși mai subtil, și la numărul proiectelor inițiate de toate partidele parlamentare - cele două camere au acum în lucru 12 astfel de proiecte.

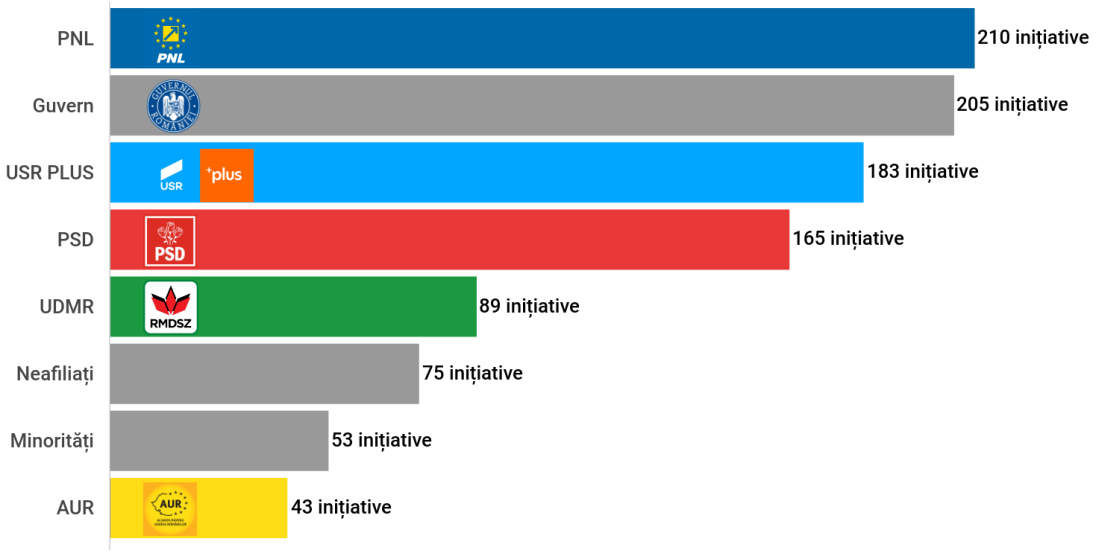

2022, sesiunea februarie-iunie - un proiect de lege poate avea mai mulți inițiatori, inclusiv din partide distincte.

Sesiunea aceasta, pentru prima dată în legislatura curentă, un partid parlamentar a inițiat mai multe proiecte legislative decât guvernul, și anume Partidul Național Liberal este pe locul 1 cu 210 inițiative urmat îndeaproape de Guvern cu 205.

Inițiat de	Total
PNL	210
Guvern	205
USR	183
PSD	165
UDMR	89
Neafiliați	75
Minorități	53
AUR	43

Domeniile proiectelor de lege

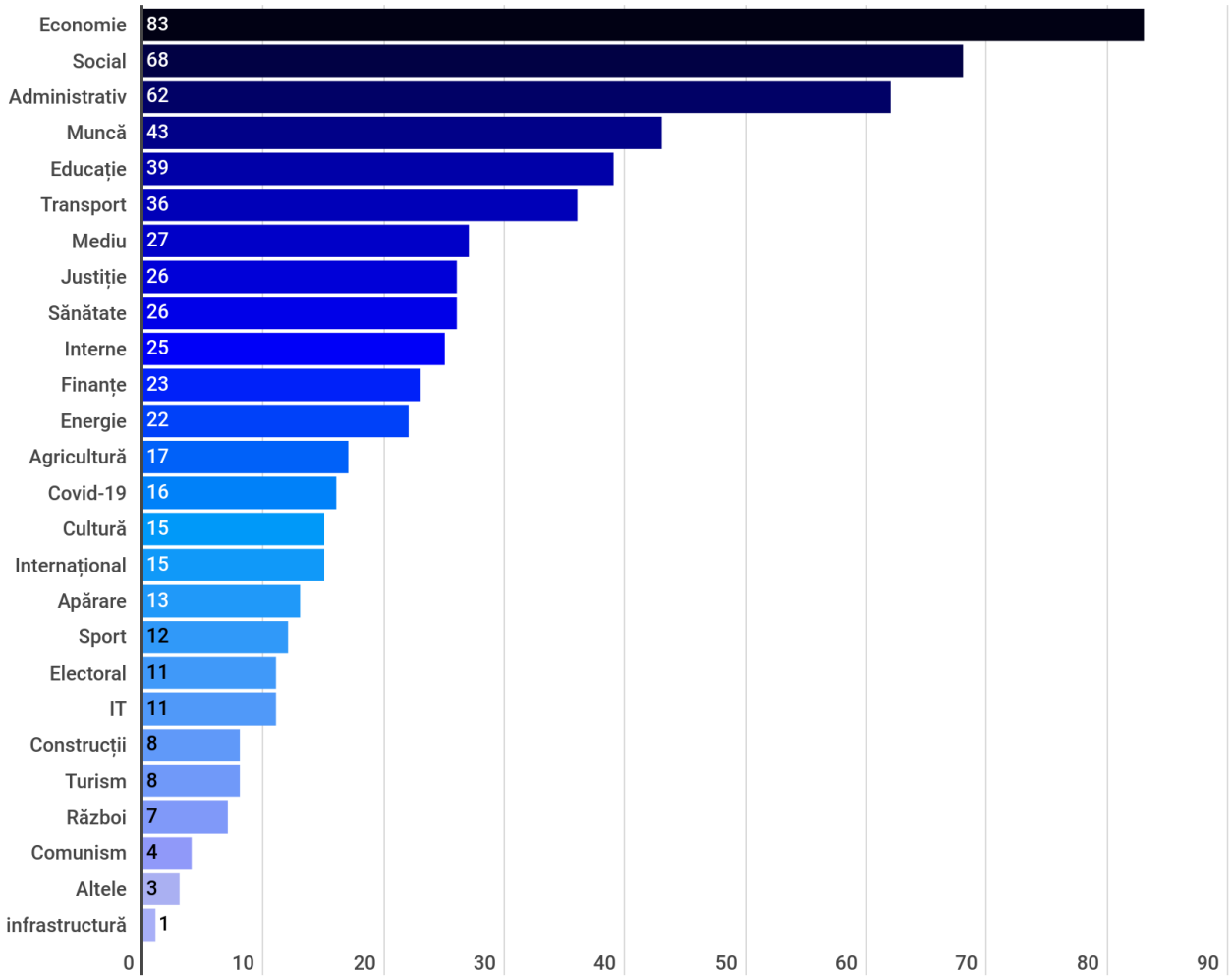

↓

Cum s-au sincronizat Guvernul și Parlamentul?

Când ne uităm la sesiunea parlamentară februarie - iunie 2022, problemele și instabilitățile politice par a se fi reflectat și în sincronizarea dintre Guvern și Parlament. Pentru a evalua felul în care guvernanții au reușit să lucreze în tandem legislativ-executiv, ne-am uitat la Lista priorităților legislative ale Guvernului pentru prima sesiune ordinară a anului 2022 și la ce s-a întâmplat cu aceste priorități în legislativ. Aceasta face parte din *Planul Anual de Lucru al Guvernului, un instrument* introdus la nivelul administrației publice centrale în 2014 și care reprezintă o planificare a procesului de reglementare (prin proiecte de acte normative, dar și prin hotărâri de guvern ș.a.). Acest document arată intențiile pe care le au autoritățile administrației centrale, dar și calendarul de transmitere a proiectelor de lege inițiate de acestea către Parlament.

Documentul acesta este important și îl folosim pentru monitorizarea de față din cel puțin câteva motive importante:

1. Ne arată în ce măsură autoritățile executivului se sincronizează cu legislativul care, în teorie, oferă majoritatea parlamentară necesară în atingerea priorităților. De aceea, ne-am uitat la prioritățile legislative ale Guvernului, calendarul asumat pentru adoptarea în ședința de Guvern și dacă ele au ajuns în Parlament.
2. Este utilizat și în raportările periodice pe care Guvernul României le realizează în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Programului Național de Reformă (PNR), în contextul implementării Recomandărilor Specifice de Țară (RST) către Comisia Europeană.
3. Nu în ultimul rând, în ultimii ani am văzut o tendință de „guvernare prin OUG", o înclinație care nu lasă loc de un proces decizional transparent și predictibil (de multe ori, chiar dacă nu sunt date „noaptea ca hoții", OUG nu oferă timp de dezbatere publică și sunt date... urgent). Mai mult, rolul parlamentului este redus, executivul având o poziție dominantă în reglementare.

Din aceste motive, am vrut să vedem în ce măsură Guvernul și-a făcut treaba anunțată și a transmis Parlamentului proiectele prioritare propuse. Este demn de menționat și faptul că, din cele 621 de inițiative legislative cuprinse în analiza de față, **33% (205)** au fost inițiate de Guvern.

Ministerele și agențiile guvernamentale și-au asumat ca prioritare un număr total de **52** de proiecte legislative aflate deja în parlament și **60** de proiecte noi de legi asumate a fi transmise către Parlament. Cum s-a potrivit socoteala de la Guvern cu cea din Parlament?

Pentru proiectele deja aflate în Parlament

Guvernul a trimis către Parlament în lista de priorități legislative un număr de 52 de proiecte care se aflau deja în lucru, în diverse stadii ale procedurii parlamentare. Dintre acestea, 14 erau inițiative pentru transpunerea unor Directive Europene. Toate propunerile aveau ca termen de finalizare pentru procesul legislativ cel târziu luna iunie 2022. Din păcate, 30/52 inițiative nu au fost finalizate (dintre care patru sunt pentru transpunerea unor Directive europene).

De ce contează atât de mult transpunerea Directivelor? În afară de nevoia de aliniere cu legislația europeană și de standardele pe care ni le-am asumat ca stat membru al UE, Directivele au și termene limită de transpunere. Ratarea acestor termene limită atrage după sine începerea unor proceduri de infringement și aduc la pachet o serie de posibile sancțiuni financiare pentru țara noastră

Proiecte prioritare pe care Guvernul urma să le trimită Parlamentului

În ceea ce privește proiectele de lege pe care executivul urma să le pregătească și să le trimită Parlamentului, dintre cele 60 de proiecte noi, ministerele nu au reușit să trimită nici jumătate, adică 25 de proiecte. Cel mai harnic dintre ministere? Ministerul Finanțelor pare să fie cap de afiș cu opt proiecte, nereușind să trimită doar unul din ceea ce își propusese

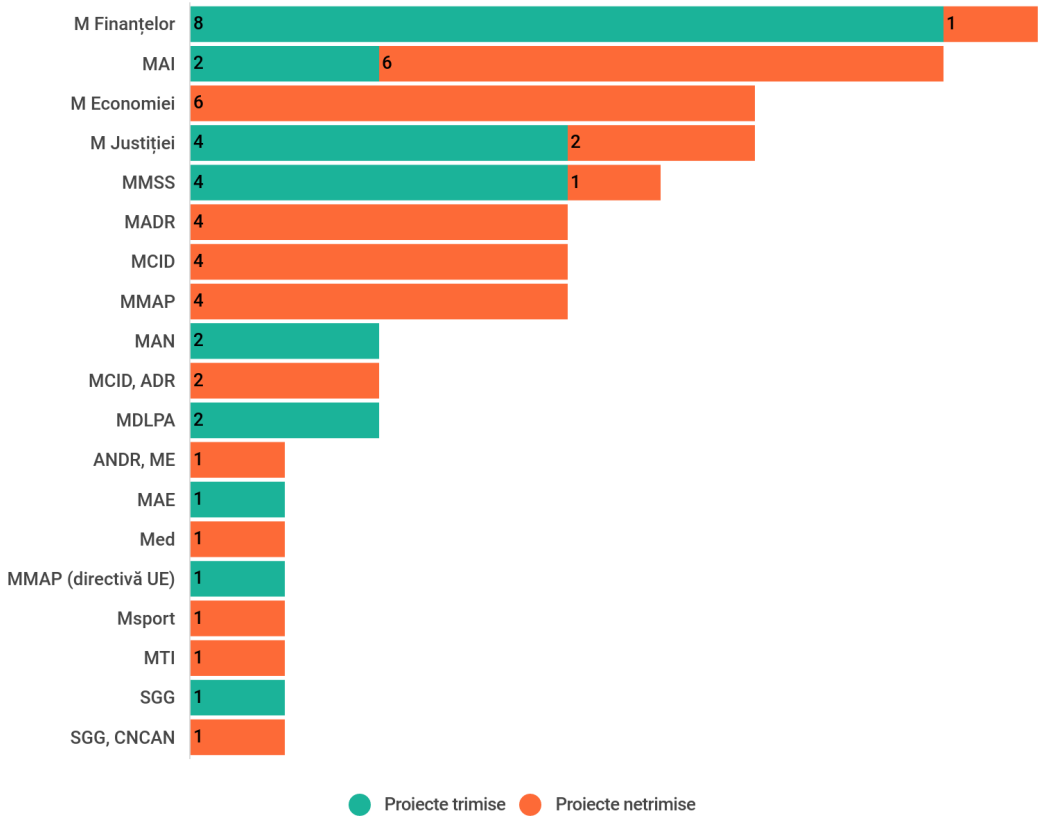

Instituție	**Proiecte trimise**	**Proiecte netrimise**
M Finanțelor	8	1
MAI	2	6
M Economiei		6
M Justiției	4	2
MMSS	4	1
MADR		4
MCID		4
MMAP		4
MAN	2	
MCID, ADR		2
MDLPA	2	
ANDR, ME		1
MAE	1	
Med		1
MMAP (directivă UE)	1	
Msport		1
MTI		1
SGG	1	
SGG, CNCAN		1

Legendă abrevieri:

MF = Ministerul Finanțelor, MAN = Ministerul Apărării Naționale, MJ = Ministerul Justiției, ME = Ministerul Educației, MEAT = Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, MMAP = Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, MCID = Ministerul Cercetării, Inovării și Dezvoltării, MADR = Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, MAE = Ministerul Afacerilor Externe, MTI = Ministerul Transporturilor, MDLPA = Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, SGG, INS = Secretariatul General al Guvernului, Institutul Național de Statistică, ANPC = Agenția Națională pentru Protecția Consumatorului, CNCAN = Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, MC = Ministerul Culturii, ORDA = Oficiul Român pentru Drepturile de Autor

În ceea ce privește ce s-a întâmplat cu proiectele legislative care trebuiau transmise, și aici vorbim de peste 20 de inițiative care transpun Directive europene. Pe lângă asta, toate proiectele aveau ca propunere pentru finalizarea procesului legislativ cel târziu finalul anului 2021. Dintre cele 71 de proiecte, doar 13 au devenit și legi.

Puteți consulta aici un tabel online care centralizează situația acestor proiecte

Teme ratate în prima sesiune parlamentară din 2022

În prima sesiune ordinară a anului 2022, o serie de priorități nu s-au reflectat în soluții la nivel legislativ (sau au dus la soluții imperfecte ori criticate). Acestea includ:

Justiție și anticorupție

Chiar și în condițiile în care aceste subiecte au primit mai puțină atenție în spațiul public față de anii precedenți, în care sute de mii de oameni protestau cu privire la modificări legislative, domeniul rămâne unul în care România are de respectat niște angajamente față de cetățenii săi, dar și în virtutea apartenenței la Uniunea Europeană. După cum arată și ultimul raport din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, dar și Raportul privind Statul de drept 2022, există o serie de intervenții legislative care sunt așteptate pentru a corecta disfuncționalitățile din sistemul de justiție sau din infrastructura care sprijină lupta anticorupție. O parte dintre aceste intervenții legislative au avut loc în prima sesiune din 2022 - deființarea Secției de Investigare a Infracțiunilor din Justiție (SIIJ) sau armonizarea legislației privind avertizorii de integritate cu legislația europeană. Altă parte - legile justiției și codurile penale - nu au ajuns în Parlament, fiind așteptate însă pentru sesiunea de toamnă a Parlamentului.

Soluțiile care nu rezolvă probleme:
Desființarea Secției Speciale și Protecția avertizorilor de integritate

Cartoful mare și fierbinte care a tot fost pasat în Parlament în ultimii ani, inclusiv în prima sesiune a noului Parlament, a fost desființarea Secției Speciale. Recomandată atât de comunitatea internațională, cât și de ONG-uri naționale, și, de asemenea, susținută și de o mare parte a judecătorilor și procurorilor din România, desființarea Secției Speciale continuă să fie acel punct care vulnerabilizează justiția. În teorie, SIIJ a fost desființată în sesiunea parlamentară monitorizată, în martie. Însă, în practică, aceasta nu este desființată, ci mai curând reorganizată.

Nu o spunem doar noi sau alte organizații precum unele asociații profesionale ale magistraților, ci și Comisia de la Veneția, în avizul solicitat pe acest proiect legislativ, însă pentru care nu a fost așteptată o rezoluție înainte de promulgare.

O situație la fel de complicată a fost generată de legislația privind protecția avertizorilor de integritate. Modificările au fost inițiate de Ministerul Justiției, în contextul armonizării cu Directiva europeană în materie. Încă de la momentul pregătirii proiectului legislativ, în martie 2020, am atras atenția asupra pericolului ca protecția oferită să fie mai scăzută decât aceea din legea curentă. Însă nici noi nu ne imaginam că legea va fi amendată în așa fel încât să facă extrem de dificilă (dacă nu imposibilă) decizia unui om de bună credință de a fi avertizor de integritate. Președintele Iohannis a cerut reexaminarea legii, astfel în sesiunea de toamnă este așteptată o nouă versiune care ar trebui să ne pună înapoi pe traiectoria de armonizare cu legislația europeană.

Soluțiile așteptate în Parlament, dar cu semnale de alarmă deja trase
În ceea ce privește pachetul de legi ale justiției, dar și Codurile penale, acestea sunt asumate ca fiind priorități, mai ales în contextul eforturilor de ridicare a Mecanismului de Cooperare și Verificare și de intrare în Spațiul Schengen. Cu toate acestea, cel puțin în cazul legilor justiției, documentele finale plecate de la Ministerul Justiției au suferit nenumărate modificări, au stârnit și critici, și este neclar dacă vor fi discutate în procedură parlamentară normală sau va fi înființată o comisie specială comună în acest sens. Oricum, așteptăm ca aceste lucrări să fie unele transparente și să poată fi corectate deficiențele deja semnalate în proiectele asumate de Guvern. De asemenea, în ceea ce privește codurile penale, este încă neclar calendarul de adoptare, chiar dacă acestea sunt de maxim interes și promise de multă vreme.

Cheltuirea banilor publici și fonduri europene

În programul de guvernare asumat de coaliția PSD-PNL-UDMR, care are și o largă susținere parlamentară, accesarea fondurilor europene și realizarea investițiilor din PNRR, dar și din programe naționale sunt prioritare (i.e. „la nivel programatic, se vizează implementarea reformelor asumate prin Programul Național de Redresare și Reziliență, în special îmbunătățirea capacității instituționale, guvernanța corporativă, atingerea țintelor europene de decarbonizare a transportului, digitalizarea transporturilor și creșterea siguranței în domeniu”).
Cu toate acestea, dacă ne uităm la prima sesiune parlamentară, observăm că în domeniile economiei și finanțelor există mai curând o dominație a Guvernului în ceea ce privește inițiativele legislative. Însă acest lucru nu se întâmplă neapărat pe proiecte având ca inițiator Guvernul și pentru care apoi există dezbaterea normală din Parlament. Ci, mai curând, Guvernul preferă să adopte OUG pe domeniile aflate în lista jaloanelor PNRR, iar apoi să le trimită către Parlament pentru aprobare. Faptul că acest lucru se întâmplă inclusiv pentru inițiativele legislative care sunt demult puse pe lista priorităților, arată că existența urgenței este cel puțin discutabilă.

Probleme și recomandări

Nici la capitolul „Probleme și recomandări” nu stăm mai bine decât în analizele precedente. Toate problemele pe care le-am enumerat în trecut încă se regăsesc pe site-urile celor două camere, motiv pentru care am ales ca de această dată să ne axăm mai mult pe conținutul și calitatea muncii depuse de parlamentari. Astfel, am decis să eliminăm în totalitate secțiunea cu *Activitatea în cifre a parlamentarilor* deoarece, cum am menționat și în analiza precedentă, cifrele de pe site-urile camerelor nu sunt corect transpuse în pagini și duc către erori în analiză, cu alte cuvinte sunt greșite și de neîncredere. Reluăm în continuare cele mai importante recomandări.

Dincolo de recomandările evidente de tipul „faceți ceea ce v-ați propus”, lăsăm mai jos câteva recomandări punctuale, pentru factorii de decizie care citesc această analiză:

Iubiți mai mult transparența. Sau măcar n-o disprețuiți.

- Este extrem de important, pentru un proces parlamentar mai democratic, ca membrii comisiilor să își transparentizeze voturile pe care le dau în cadrul ședințelor. Comisiile sunt acele locuri esențiale în care se fac și se desfac legi, așa că e important pentru alegători să știe cum anume a votat alesul lor. Astăzi, comisiile dau doar aviz favorabil / nefavorabil, însă nu știm exact cum se ajunge la acel aviz: a fost unanimitate, a fost un scor strâns? De asemenea, lucrările comisiilor ar putea deveni și mai transparente, ba chiar participarea să fie permisă publicului din oficiu, la fel și transmiterea ședințelor online.
- În prima sesiune a legislaturii, patru parlamentari USR PLUS - Irineu Darău[7], Andrei Miftode[8], Radu Molnar[9] și Cătălin Teniță[10] au ales să-și publice într-un mod ultra-transparent cheltuielile ca parlamentari. La polul opus al deschiderii, încă există **53 de parlamentari** care nu și-au făcut public CV-ul pe pagina lor de pe site-ul oficial al camerei.
- Mereu e loc de mai multă transparență: cum ar fi să existe rapoarte ale activității în teritoriu a parlamentarilor, organizate pe fiecare lună / săptămână în parte?

Apreciați datele structurate:

- când vine vorba de deschiderea datelor, acestea trebuie pigulite manual (sau cu script-uri) de pe site-urile oficiale. Deși există o bază de date în spatele fiecărui site (drept dovadă interfețele de interogare de pe cdep.ro și senat.ro), această bază de date nu e disponibilă publicului larg. Nu există acces API sau măcar un fișier în format deschis sau .xls care să poată fi exportat la cerere.
- Nu credem că la numărarea luărilor de cuvânt în plen ar trebui contorizate și propoziții scurte, de tipul „prezent și votez pentru” sau „aveți cuvântul”, etc. Creează statistici deformate.

Standardizarea urmăririi procesului legislativ

Faptul că, așa cum am scris la început, Parlamentul înseamnă, de fapt, două instituții, s-a regăsit în toate etapele de colectare a datelor pentru această cercetare și a îngreunat procesul de lucru.

Pornind de la chestiuni precum alegerea de a include sau nu cota TVA în sumele comunicate în diverse solicitări de informații de interes public făcute în baza legii 544/2001 și până la altele precum notațiile diferite pe site ale inițiativelor legislative, este clar că există gândiri diferite în cele două camere. Totuși, ele fac parte din aceeași ramură legislativă și reprezintă interesul aceluiași cetățean. Este necesară o unificare a modului și stilului în care activitatea celor două camere este comunicată, pentru a ușura urmărirea procesului legislativ. Momentan, este greu pentru un cetățean să înțeleagă *„unde”* se află proiectul urmărit și care sunt următorii pași fără o vizualizare simplă a etapelor procesului legislativ.

Pagini web mai prietenoase

Recomandarea anterioară merge mână în mână cu crearea unei interfețe mai prietenoase pentru site-urile cdep.ro și senat.ro, lucru care poate fi rezolvat prin contractarea de profesioniști în domeniile comunicării și al dezvoltării web. E de apreciat că paginile web pot fi citite și de pe un smartphone (sunt *mobile-friendly),* însă doar un utilizator foarte tehnic și înarmat cu multă răbdare poate găsi cu ușurință datele pe care le caută.

Recomandări generale:

- Parlamentarilor încă le lipsește un URL personalizat de tipul *cdep.ro/Nume-Parlamentar*
- urmărirea procesului legislativ **complet** presupune trecerea de la pagina unei camere la cealaltă
- site-urilor le lipsește un soi de manual de utilizare (necesar date fiind complexitatea lor și proastele decizii de *user experience*).
- pagina www.cdep.ro încă nu are certificat SSL, deci navigarea pe ea nu este sigură, conform majorității browserelor
- Activitatea în cifre a parlamentarilor (luări de cuvânt, declarații, propuneri legislative, întrebări și interpelări, moțiuni) este contorizată pe întreaga legislatură și nu pe sesiuni. În analiza din ianuarie a acestui an, am încercat să aflăm totuși care sunt indicatorii doar pentru sesiunea a doua, am scăzut din numerele actuale de pe site-urile celor două camere numerele culese de noi în iunie 2021, tot pe site-urile camerelor. În loc să aflăm prin acest demers niște răspunsuri la întrebările despre activitatea parlamentarilor în sesiunea a doua, am ajuns să ne punem mai multe întrebări despre acuratețea datelor distribuite pe site-urile camerelor. Există cazuri în care dacă scădem numărul de declarații din prima sesiune din numărul total afișat pe site, rezultatul este negativ. Motiv pentru care la analiza curentă am ales să eliminăm această secțiune.

Recomandări specifice pentru site-urile fiecărei camere:

Site www.cdep.ro

- ➔ La secțiunea „Activitatea parlamentară în cifre” (prezentă în fișa fiecărui parlamentar) informația nu este bine organizată și cifrele se contrazic între ele.
- ➔ Întrebările și interpelările ar trebui să fie separate în pagini diferite.

- ➔ Informațiile de pe site să fie exacte (încă există „pagina veche” a camerei deputaților unde se regăsesc și date despre senat, dar care nu sunt corecte, de exemplu numărul femeilor senatoare din legislatura curentă nu este corect)
- ➔ Nu există categorie de interpelări către primul ministru (la Senat există)

Site www.senat.ro

- ➔ Dacă la Camera Deputaților aveam 3 categorii de declarații (declarații politice, declarații scrise, declarații orale) la Senat sunt toate puse în aceeași pagină și nu există vreo delimitare între specificul lor.
- ➔ În fișa de senator nu există listate proiectele de hotărâre, cele țin de regulamentele interne, pe care le-a inițiat senatorul (în timp ce pe site-ul Cdep.ro sunt)

Note metodologice:

Interval de timp măsurat.
Analiza de față ia în calcul a treia sesiune parlamentară a legislaturii, din luna februarie până cel târziu la finalul lunii iunie. Datele au fost colectate în perioada 20 iulie - 30 august.

La secțiunea inițiativelor legislative au fost luate în calcul și cele din sesiunile extraordinare anterioare sesiunii ordinare septembrie-decembrie (din perioada iulie-august 2021).

Propuneri legislative
În procesul de colecatre a datelor despre propunerile legislative am luat în calcul toate propunerile legislative care se aflau, în orice stadiu, în parlament în sesiunea februarie-iunie 2022, indiferent dacă acestea au fost inițiate în sesiuni sau chiar legislaturi precedente. Culorile din tabelul sursă cu inițiativele legislative su semnificațiile următoare:

- ➔ Verde - proiecte legislative „moștenite” (care se aflau deja în proces legislativ parlamentar la începutul celei de-a doua sesiuni)
- ➔ Alb - proiecte legislative inițiate în sesiunea precedentă